rozsudky oboch súdov nižších stolíc, a to dotyčne obžalovaného A. v dôsledku jeho zmätočnej sťažnosti, dotyčne obžalovanej B. z dôvodu súvislosti podľa § 387, odst. 4 tr. p., pokiaľ nimi boli obžalovaní A. a B. uznaní vinnými prečinom porušenia medzníka podľa § 407 tr. zák., a vrátil vec súdu prvej stolice, aby ju v rozsahu zrušenia prejednal a rozhodol.

Z dôvodov:

Pri preskúmaní veci z úradnej povinnosti presvedčil sa najvyšší súd, že nižšie súdy nevzaly v úvahu okolnosti, od ktorých závisí riešenie otázky, podľa ktorého ustanovenia trestných zákonov má byť kvalifikovaný trestný čin obžalovaných A. a B., uvedený v bode a) výrokovej časti rozsudku súdu prvej stolice.

Súd prvej stolice zistil, že obžalovaný A. a jeho manželka B. dňa 18. júla 1936 v M. spoločne vykopali a odstránili medzníky, ktorými bola označená hranica parcely čís. 582/1, odpredanej N-ovi; vrchný súd doplnil skutkový stav zistením, že išlo o tri hraničné kamene, že ich obaja obžalovaní vyhádzali, roztĺkli a kusy ich rozhádzali na súsedné pole a na hradskú. Tento čin obžalovaných kvalifikovaly oba súdy nižších stolíc ako prečin porušenia medzníka podľa § 407 tr. zák.

Podľa stálej súdnej praxi požívajú ochrany podľa § 407 tr. zák. len také medzníky určené k označeniu hraníc vlastníctva pozemkov, ktoré boly zriadené buďto na základe spoločnej dohody interesovaných strán, prejavenej výslovne alebo mlčky, buďto opatrením k tomu povolanej vrchnosti. Z toho plynie, že sa ochrana podľa tejto stati zákona nevzťahuje na také medzníky, ktoré označujú hranice pozemkov len z jednostrannej vôle strany a majú tedy povahu rýdze súkromných značiek, slúžiacich poľnohospodárskym účelom. Neoprávnené a úmyselné zničenie, poškodenie alebo premiestenie takýchto súkromných medzníkov (značiek) spadá — pokiaľ ovšem by nešlo, hľadiac na výšku spôsobenej škody, o nejaký čin prísnejšie trestný (na pr. §§ 418, 421 tr. zák.) — pod sankciu poľnohospodárskeho prestupku podľa § 93, písm. b) zák. čl. XII:1894.

S tohoto hľadiska bude tedy treba zistiť podrobne všetky okolnosti, za akých došlo k zriadeniu medzníkov, ktoré obžalovaní odstránili a zničili, na čí podnet, akými orgámni, najmä či úradnými alebo súkromnými boly medzníky — o ktoré ide — zasadené, kedy a akým pokračovaním sa tak stalo, či obžalovaní boli o tom všetkom upovedomení a ako na to reagovali a aká škoda bola zničením medzníkov spôsobená. Ponevádž najvyšší súd tieto rozhodné okolnosti v dôsledku zásady § 33, odst. 3 por. nov. sám zistiť nemôže, postupoval podľa § 35, odst. 1 por. nov. a učinil opatrenie uvedené vo výrokovej časti usnesenia.

Čís. 6151.

K pojmu hrozby v smysle § 350 tr. zák. sa nevyžaduje hrozba rovnakej intenzity, akú vymedzuje ustanovenie § 347 tr. zák. pre obor lú-

peže; stačí hrozba vážnym, nie malicherným zlom, ktorá je spôsobilá — hľadiac na opovedané zlo — primať ohrožovaného, aby proti svojej vôli niečo učinil, strpel alebo opominul.

(Rozh. zo dňa 7. marca 1938, Zm IV 735/37.)

Obžaloba kládla obžalovanému za vinu, že, hoci vedel, že kominárske poplatky, patriace jeho otcovi, sú súdne zabavené a že okresný úrad zakázal vyberať tieto poplatky priamo od poplatníkov, predstierajúc, že je k tomu úradne zmocnený, vybral v niekoľko prípadoch takéto poplatky od dlžníkov tým spôsobom, že im hrozil, že je s ním v obci prítomný revizor okresného úradu a súdny exekútor, ktorý, ak nezaplatia, ihneď príde a prevedie exekúciu. Obžaloba kvalifikovala tieto činy ako zločiny podvodu podľa § 50 tr. nov. a § 381, čís. 1 tr. zák. (v jednom prípade ako pokus tohoto zločinu). Súd prvej stolice sprostil obžalovaného obžaloby jednak preto, poneváč zistil, že zabavenie kominárskych poplatkov nebolo formálne správne prevedené, jednak preto, že nikto zo zúčastnených dlžníkov nebol poškodený, lebo zaplatili ozaj len to, čo skutočne boli dlžní. Odvolací súd na odvolanie verejného žalobcu zmenil rozsudok prvého súdu a uznal obžalovaného vinným štyrnásobným prečinom vydieračstva podľa § 350 tr. zák. (v jednom prípade pokusom tohoto prečinu).

Najvyšší súd zmätočnú sťažnosť obžalovaného zčasti odmietol, zčasti zamietol.

Z dôvodov:

Pokiaľ sťažovateľ má za to, že hrozbou, akú má na mysli ustanovenie § 350 tr. z., je len hrozba takej intenzity, ako je vymedzená ustanovením § 347 tr. zák., je zmätočná sťažnosť bezpodstatná.

Pojem hrozby nie je v § 350 tr. zák. stanovený a neľze mu dávať tú istú náplň, akú má hrozba v smysle § 347 tr. zák. Definícia hrozby podľa tohoto ustanovenia platí podľa jasného znenia tohoto miesta zákona (srov. slová .....v prípade §§ 344 a 345) len pre obor lúpeže. Z okolnosti, že zákon v § 350 tr. zák. kladie hrozbu na roveň násiliu (srov. slová .....násilím, alebo hrozbou.....), plynie, že hrozbou v smysle tejto stati zákona treba rozumeť vyhrážku vážnym, nie malicherným zlom, najmä nie je ani treba, aby zlo, ktorým vinník hrozí, smerovalo proti životu, telesnej neporušenosti alebo majetku ohrožovaného. Pri tom sa vyžaduje taký stupeň vyhrožovania, ktorý je spôsobilý — hľadiac na opovedané zlo — primať ohrožovaného, aby proti svojej vôli niečo učinil, strpel alebo opominul.

V súdených prípadoch žiadal sťažovateľ zaplatenie kominárskych poplatkov od prostých, vidieckych ľudí ľstive im predstierajúc, že má v obci k dispozícii exekútora a revizora, tedy úradných orgánov — v jednom prípade dokonca vydával neznámeho muža, ktorý s ním bol, za exekútora — zrejme preto, aby dlžníci neboli v pochybnostiach, že

ak nezaplatia, títo orgánovia ihneď urobia príslušné opatrenie; okrem toho hrozil postihnutým osobám i potrestaním. Je tedy zrejmé, že nešlo o púhe upomienky a obyčajné vyzvanie, poukazujúce na riadnu súdnu cestu, ako sa snaží dovodiť zmätočná sťažnosť, ale o neoprávnené, pod predstieranou záštitou úradných osôb prevádzané vykonávanie nátlaku na vôľu dlžníkov opovedaním bezprostredných vrchnostenských zákrokov a dokonca i potrestania postihnutých dlžníkov, ak nezaplatia vymáhané čiastky. Keďže vyhrážky smerovaly — ako správne zdôraznil vrchný súd — proti prostým vidieckym ľuďom, ktorí nevedeli rozpoznať, že im v skutočnosti nehrozí opovedané nebezpečenstvo, boly spôsobilé vyvolať u nich takú mieru duševnej depresie, že sa len pod jej vlivom rozhodli sťažovateľovi vyhoveť. Boly preto vyhrážky obžalovaného takého rázu a takého stupňa, aký predpokladá zákon v ustanovení § 350 tr. z., a vrchný súd sa nemýlil, uznal-li sťažovateľa vinným trestnými činmi uvedenými vo výrokovej časti napadnutého rozsudku.

Čís. 6152.

Pod pojmom »čin« v smysle § 1, odst. 1 zákona čís. 269/1919 Sb. z. a n. rozumie sa padelanie peňazí samo.

Činnosťou osoby »ináčej na čine zúčastnenej« myslí zákon takú činnosť, ktorá nie je síce vlastným padelaním peňazí alebo spolupôsobením pri tomto padelaní, ktorá však preca prispieva k dosiahnutiu zamýšľaného výsledku, t. j. k udaniu padelaných peňazí ako pravých.

Udávanie padelkov (vedome za pravé) možno uznať za miernejšie trestný čin (zločin podľa § 4 cit. zák.) iba vtedy, keď sa deje bez dohody s pachateľom alebo s osobou ináčej na čine zúčastnenou (na pr. čo do padelkov zdedených, najdených, ukradnutých a pod.).

(Rozh. zo dňa 7. marca 1938, Zm IV 32/38.)

Súd prvej stolice uznal obžalovaného A. a odvolací súd aj obžalovaného B. vinnými zločinom podľa § 1, odst. 1 zák. čís. 269/1919 Sb. z. a n. Trestná činnosť obžalovaného A. spočívala v tom, že v usrozumení s členmi zahraničnej tlupy padelateľov peňazí, ktorí v lete roku 1935 padelali nezistené množstvo poľských päťzlotých, prevzal od D., ktorý dopravil do Československej republiky nezistené množstvo týchto padelkov, asi dvesto kusov a udával ich v Československu. Obžalovaný B. bol do celého podniku podrobne zasvätený, najmä vedel, že jeho brat D. je v priamom spojení so spomenutou padelateľskou tlupou v zahraničí a že od nej prevzal väčší počet padelkov poľských päťzlotých, aby ich v Československu dal do obehu. Obžalovaný B. z poverenia svojho brata D. jednak za účelom snadnejšieho udávania padelkov, jednak za účelom kontroly spoluobžalovaného A. spre-